

Verankerd in de praktijk

Associate degree en grauaat

De Associate degrees Academie in Roosendaal is bezig zich te ontwikkelen tot community college naar Amerikaans model

– een school die in nauw contact staat met het regionale werkveld en zo onderdeel wordt van de lokale gemeenschap.

Maar vooral moet iedereen zich er thuis voelen: een leven lang leren staat voorop. Daar hoort geen traditionele, schoolse leeromgeving bij.

Als dit een school wordt, gaan we sluiten

Het eerste community college in Nederland

Roland van der Poel

Associate degrees Academie, Roosendaal

In september 2018 openden Avans Hogeschool en HZ University of Applied Sciences in het centrum van Roosendaal de Associate degrees Academie – een strategische samenwerking, in de vorm van een stichting, om aan de behoeften in de regio te voorzien. De academie, gevestigd in het voormalige pand van de Belastingdienst aan het Mill Hillplein, biedt diverse opleidingen, waaraan in totaal ruim tweehonderd studenten deelnemen. De komende jaren moet de Associate degrees Academie uitgroeien tot een brede organisatie met veel opleidingen, afgestemd op de regio West-Brabant en Zeeland. De dan

ruim 1500 studenten zullen met hun diploma een bijdrage kunnen leveren aan een gezond en dynamisch bedrijfsleven.

Om deze ambitie te bereiken heeft de academie de hulp van het regionale werkveld (profit en non-profit) nodig. De opleidingen binnen de academie richten zich op specifieke functies of beroepen die aansluiten bij de behoeften van het omliggende bedrijfsleven. Het is voor Associate degree-opleidingen immers zaak studenten die competenties aan te leren waarnaar vanuit (lokale) werkgevers vraag is.

Hippe hangplekken

De Associate degrees Academie concentreert zich op de (toekomstige) relatie tussen de Associate degree-opleidingen en het werkveld en wil lessen leren van de beste praktijken om zich heen. In feite is de academie op weg zich te ontwikkelen tot het eerste Nederlandse *community college* conform Amerikaans model. Door veranderingen in de economie is de aandacht voor dit model sterk gegroeid. Meerdere landen zijn plannen aan het ontwikkelen voor of denken aan het opzetten van communitycollegeachtige instellingen. Terwijl universiteiten zich richten op een elite, streven community colleges ernaar in veel verschillende behoeften van het publiek te voorzien, van niet-traditionele studenten of werkgevers tot studenten met een laag

Door veranderingen

in de economie is

de aandacht voor dit

model sterk gegroeid

Verankerd in de praktijk

Associate degree en graduaat

Een leven lang leren staat voorop en daar hoort geen traditionele leeromgeving bij

inkomen of leerlingen die net van de middelbare school komen.’ (Marklein, 2009).

Kenmerkend aan de Amerikaanse community colleges is dat zij efficiënt, snel, flexibel en responsief goed opgeleid personeel weten te leveren. Ze hebben meer ervaring met de verschillende werkveldgerelateerde onderwijsprogramma's dan wij in Nederland hebben. Daarnaast hebben ze ruime ervaring in het nauw samenwerken met lokale gemeenschappen en in het samenwerken met (kleine) bedrijven om samen een curriculum te ontwerpen dat inspeelt op de behoeften van de regio of het land (Spangler, 2011). Bovenal herken je een community college aan de *open access*: iedereen moet zich er thuis voelen om te komen leren en zich te ontwikkelen. Dit geldt ook voor de Associate degrees Academie. Een leven lang leren staat voorop en daar hoort geen traditionele leeromgeving bij. Oftewel: 'Als het een school wordt, gaat de academie sluiten!' De academie is dan ook een zeer open leeromgeving: het klaslokaal is ingeruimd voor open leerplekken, projectruimten en hippe hangplekken. De student moet zich er thuis voelen en er ook willen zijn op momenten dat de opleiding dat niet vereist. Maar de onderwijsleeromgeving is ook uitdagend voor mensen uit het werkveld. Zij komen hier graag om te leren en zich te ontwikkelen, of dit nu met het gehele bedrijf is of slechts met een paar mensen. Dit geeft een gezonde druk op het gebouw en maakt de leeromgeving extra dynamisch. Het werkveld bevindt zich letterlijk in de academie.

Het Amerikaanse model van community colleges kan helpen de ambities waar te maken en de Associate degrees Academie daadwerkelijk onderdeel van de gemeenschap te laten worden. Samen dienen zij zorg te dragen voor een langdurige samenwerking en betrokkenheid, zodat de regio's West-Brabant en Zeeland hun doelstellingen op economisch en maatschappelijk gebied kunnen nakomen. Samen voorkomen ze dat er een kloof ontstaat tussen de levering van gekwalificeerde studenten en de vraag naar werknemers. Een sterke relatie en betrokkenheid tussen het werkveld en het onderwijs biedt de mogelijkheid de manier van het benaderen van onderwijs te veranderen.

Aparte positionering

Net als bij de Rotterdam Academy en de Avans Academie Associate degrees is de aparte positionering van de Associate degrees Academie in Roosendaal van groot belang. We hebben namelijk te maken met een zelfstandig onderwijsniveau, een andere doelgroep en een veel praktischer (nieuw) onderwijsconcept. Het apart positioneren van de opleidingen biedt meer mogelijkheden voor het aangaan van multidisciplinaire projecten. De verschillende opleidingen bevinden zich allemaal in één gebouw. Dat maakt samenwerking makkelijker dan bij traditionele bacheloropleidingen, die zijn gesplitst in academies of instituten. Het gebouw is zo ingericht dat er makkelijk kan worden samengewerkt, zowel intern als met externe partijen. Denk hierbij aan praktijklokalen en open leerpleinen.

De werkplaats van de Associate degree Engineering bijvoorbeeld bevindt zich onder de ziekenhuisbedden van de Associate degree Health & Social Work.

Een mooi voorbeeld is ook de ontwikkeling van kinderspeeltoestellen voor mindervalide kinderen, waarbij de opleidingen Engineering en Health & Social Work samenwerken om tot een goed en veilig resultaat te komen. Een ander voorbeeld betreft het vraagstuk van logistieke knelpunten rondom bedrijventerreinen in Roosendaal, waarbij de Associate degrees Logistiek en ICT samen aan oplossingen werken. Deze voorbeelden laten zien dat een Associate degree-opleiding direct gekoppeld is aan maatschappelijke vraagstukken en dat er een beroep wordt gedaan op het probleemoplossend vermogen van de studenten. De Academie is een open ruimte om te leren en te werken.

Prima alternatief

In eerste instantie was de Associate degree vooral bedoeld voor mbo'ers die willen doorstuderen maar geen volledige vierjarige bachelor willen volgen, voor studenten die een tijdlang geen onderwijs hebben gevolgd en voor mensen die de opleiding gebruiken om bij of op te scholen. We zien nu dat de Associate degree ook een bijzonder geschikte keuze

Het gebouw is zo ingericht dat je er makkelijk kunt samenwerken

Verankerd in de praktijk

Associate degree en grauaat

kan zijn voor praktisch ingestelde leerlingen met een havo-diploma (hoger algemeen voortgezet onderwijs). Als zij opzien tegen een vierjarige studie, is een Associate degree een prima alternatief. Ze krijgen wel theorie, maar die wordt op een andere manier aangeboden en is altijd gekoppeld aan de praktijk. En dankzij de tweejarige duur van de opleiding zijn ze snel klaar voor de arbeidsmarkt.

Maar er zijn meer overwegingen voor leerlingen met een havo-diploma om te kiezen voor een Associate degree:

- geen schoolbanken of lesroosters, maar projectmatig samenwerken in openruimten;
- de mogelijkheid om na het behalen van het diploma twee jaar door te studeren voor een bachelorgraad bij een verwante opleiding; op die manier heeft de student in vier jaar twee wettelijk erkende hbo-diploma's op zak;
- intensieve coaching en kleinschalige, persoonlijke begeleiding.

Op dit moment is ongeveer 30 procent van de studenten afkomstig van de havo. Dit kunnen ook studenten zijn die na een start bij een hbo-bachelor zijn overgestapt naar een Associate degree.

Direct in de praktijk

Eenderde van de Associate degrees bestaat uit theorie die direct toepasbaar is in het praktische gedeelte. Gemiddeld wordt tweederde van de opleiding besteed aan stages en projecten. Anders dan bij de meeste (bachelor)opleidingen worden er weinig kennistoetsen afgenomen. In zijn algemeenheid kun je stellen dat een Associate degree-student met zijn opdrachten van meet af aan in de praktijk staat. De verschillende praktijkopdrachten worden ondergebracht in een portfolio, dat vervolgens wordt beoordeeld aan de hand van assessments.

Dankzij de samenwerking tussen twee hogescholen én de samenwerking met een tweetal mbo-instellingen (ROC Scalda en ROC West-Brabant) kent elk team van de Associate degrees Academie een unieke samenstelling. Vanuit de twee moederinstellingen (Avans Hogeschool en HZ University of Applied Sciences) en de twee mbo-instellingen worden docenten ingehuurd; zo bestaat elk team van elke opleiding uit docenten uit het mbo en de bacheloropleidingen. Om ervoor te zorgen dat alle opleidingen verbonden zijn met de actuele praktijk, worden de teams aangevuld met mensen uit het lokale werkveld. De praktijkopdrachten zijn daarom up-to-date, realistisch en van het juiste niveau.

Roland van der Poel

is directeur van de Associate degrees Academie in Roosendaal